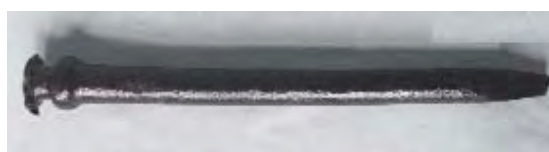

105. Icuri de lemn. Sat Orșova, comuna Gurghiu, jud. Mureș. Lemn. Între Lmax: 465 mm Lmin: 280 mm; LAmax: 120 mm LAmin: 80 mm; GRmax: 120 mm. GRmin: 65 mm. Icuri de lemn (4 buc.) folosite probabil la exploatarea tradițională a sării geme, la spargerea bolovanilor în fragmente mai mici, ușor de transportat. Icurile au fost descoperite pe o suprafață de numai 2500 m², pe care se află izvoare și bălți cu apă sărată, ciocane de lemn și jgheaburi de lemn. În aceeași zonă există și sare gemă la subsol. Frecvența acestor piese este foarte rară. CMBN, 3860. Întocmit: Ioan Chintăuan

106. Pană pentru spart sare. Sat Valea Sării, jud. Vrancea; proprietar anterior: Nemuț Nicolae. Fier bătut. L = 40 cm, LA = 4,5. ? sec. XX. Pană (șpit) din fier confectionată de meșteri fierari. Are cap nituit și gura ascuțită și lată. Era folosită la desprinderea blănilor de sare din rocă. Se foloseau câte 7-8 pene, care erau bătute pe aceeași linie în roca de sare, și se loveau pe rând cu un baros, până când roca, lungă de 3-4 metri, se desprindea din mal. Brazda era apoi spartă în bulgări de câte 30-50 kg fiecare. MJB, 2905. Întocmit: Doina Ciobanu

107. Bătătoare de sare / Bătă - ciocan. Sat Orșova, comuna Gurghiu, jud. Mureș. Lemn. Între Lmax: 740 mm Lmin: 580 mm; LAmax: 390 mm LAmin: 220 mm; GRmax: 150 mm GRmin: 40 mm. Bâte-ciocan, confectionate dintr-o singură bucată, având o parte "braț" pentru prindere și o treime, alteori chiar jumătate, mai groasă, care servea drept ciocan. Această parte mai groasă, prin utilizare, a pierdut din grosime, iar partea lipsă din ciocan arată gradul de folosire a uneltei. Ciocanele au fost folosite probabil la exploatarea sării geme, care există în această zonă în subsol, și a cărei exploatare tradițională de către localnici continuă și astăzi. Frecvența acestor piese este foarte rară. CMBN, 3858. Întocmit: Ioan Chintăuan

108. Ciocan. Zona Chioar, jud. Maramureș. Lemn. L: 32, cm; LA: 22 cm; D: 8,5 cm. Prima jumătate a secolului XIX. Obiect din lemn cioplit, folosit pentru zdrobirea sării. Formă tronconică, spre vârf are inserată o coadă de lemn. MJM, IF 4819. Întocmit: Mihaela Mănărăzan

109. Ciocan de lemn. Sat și comuna Praid, "Mina Veche", Județ Harghita. Lemn de brad. Ciocan: L: 15 cm, LA: 8 cm, H: 12 cm; coada: L: 26 cm, GR: 3 cm. Mijlocul secolului XX. Ciocan sub formă de paralelipiped dreptunghic, cu marginile roase de sare și de uzură. Este confectionat din lemn de brad, acesta păstrându-și culoarea. A fost probabil folosit în minierul tradițional (popular) sau specializat de sare gemă, ocupație tradițională în zonă. MCR, 13410. Întocmit: Andrea Chiricescu

110. Topor. Sat Trăistioara - Meledic, com. Mânzălești, jud. Buzău; proprietar anterior: Stemate Gheorghe. Fier turnat. Ciocan: L: 23 cm, LA: 9 cm. ? sec. XX. Utilizat la exploatarea sării geme. Produs meșteșugăresc, toporul are un braț lung, pentru împărțirea "blănurilor de sare" în bulgări. MJB, 2850. Întocmit: Doina Ciobanu

111. Târâncop. Sat Trăistioara - Meledic, com. Mânzălești, jud. Buzău; proprietar anterior: Stemate Gheorghe. Fier turnat. L: 33 cm, LA: 7,5 cm. ? sec. XX. Utilizat la exploatarea sării geme. Produs meșteșugăresc, târâncopul are vârfuri ascuțite special pentru desprinderea "blănurilor de sare" din roca de sare. MJB, 2852. Întocmit: Doina Ciobanu

112. Târâncop. Valea Sării, jud. Vrancea; proprietar anterior: Nemuț Nicolae. Fier turnat și bătut. Produs meșteșugăresc. L: 29 cm; LA: 5 cm. sec. XX. Utilizat la scoaterea sării și spargerea bulgărilor din brazdă. Piesa este specifică lucrătorilor din zonele salifere, târâncopul având dimensiuni mai mici decât piese identice folosite la agricultură și în construcții. MJB, 2902. Întocmit: Doina Ciobanu

113. Târâncop. Valea Sării, jud. Vrancea; proprietar anterior: Nemuț Nicolae. Fier turnat și bătut. Produs meșteșugăresc. L: 30 cm, LA: 5,5 cm. sec. XX. Utilizat la scoaterea sării și spargerea bulgărilor din brazdă. Piesa este specifică lucrătorilor din zonele salifere, târâncopul având dimensiuni mai mici decât piese identice folosite la agricultură și în construcții. MJB, 2903. Întocmit: Doina Ciobanu

114. Lopată. Sat Trăistioara - Meledic, com. Mânzălești, jud. Buzău; proprietar anterior: Stemate Gheorghe. Fier turnat. L: 28 cm, LA: 20 cm. sec. XX. Utilizată la exploatarea sării geme. Produs meșteșugăresc, lopata cu lamă scurtă este folosită pentru strângerea "molozului de sare". MJB, 2851. Întocmit: Doina Ciobanu

115. Crampoane - "Mățe". Sat Trăistioara - Meledic, com. Mânzălești, jud. Buzău; proprietar anterior: Stemate Gheorghe. Fier turnat și bătut, produs meșteșugăresc. 10,3cm/12,5cm/4,5cm. sec. XX. Piese de metal folosite pentru a putea urca pe malul de sare sau pentru a circula pe gheață. Fiecare crampon era făcut dintr-o singură bucată de fier bătut, cu 6 brațe: 2 îndreptate în sus, de care se agățau belciuge pentru legatul de încălțăminte și 4 îndreptate în jos, cu vârfuri ascuțite, pentru împiedicarea alunecării. Lățimea cramponului era făcută în funcție de lățimea încălțăminteii purtătorului. MJB, 2860. Întocmit: Doina Ciobanu

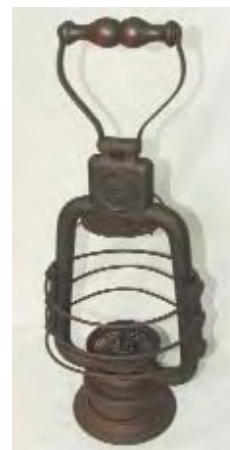
116. Lampă de vânt (marca Globus). Coștiui, jud. Maramureș. Tablă, sticlă. D = 11 cm; Î = 23,5 cm. Finele sec. al XIX-lea. Utilizată în timpul exploatării sării geme. Funcționează pe principiul felinarului tradițional. În partea de sus este prevăzută cu sistem de protecție pentru vânt. Componente: rezervor petrol, sistem de aprindere cu flacără, sticlă de protecție, carcasă, mâner. MMSM, 9207. Întocmit: Mihai Dăncuș, Ioana Dăncuș

117. Felinar de mină de sare. Coștiui, jud. Maramureș. Tablă, sticlă. D = 35 cm; Î = 12,5 cm. ? sec. al XIX-lea. Felinar clasic. Componente: la bază rezervorul pentru petrol, fitil, "șoruba", sticla de protecție, carcasa, mânerul. MMSM, 9209. Întocmit: Mihai Dăncuș, Ioana Dăncuș

118. Felinar (Wienez). Coștiui, jud. Maramureș. Metal. D = 16 cm; Î = 48 cm. Sec. al XIX-lea. Componente: la bază rezervorul pentru petrol cu dispozitivul de aprindere - fitil, șurub etc.; protecție: sticlă prevăzută de o structură metalică, care lipsește; mânerul de prindere. MMSM, 9208. Întocmit: Mihai Dăncuș, Ioana Dăncuș

119. Piuă pentru sare. Com. Tufești, jud. Brăila. Lemn; cio-plire. H: 55 cm, DB: 25 cm, DM: 25,4 cm. 2/2 sec. XIX. Piesă lucrată din lemn de paltin, dintr-o singură bucată, scobită în interior și cu bază rotundă. Folosită la zdrobirea sării bulgări. MB, 6C. Întocmit: Gabriela Cloșcă

120. Piuă pentru sare. Sat. Boarca, com. Râmnicelu, jud. Brăila; proprietar anterior: Niță Mihai. Lemn; cioplire. H: 46 cm, D: 16 cm. 2/2 sec. XX. Utilizată la pisarea sării în gospodărie. Piesa este realizată din lemn de nuc, cioplită dintr-o singură bucată, cu scobitură în interior. Talpa are formă de floare lobată. MB, 402. Întocmit: Gabriela Cloșcă

121. Piuă pentru sare. Sat. Mihail Kogălniceanu, com. Râmnicelu, jud. Brăila. Lemn; fier; cioplire; forjare. H: 31 cm; D: 23 cm. 1/2 sec. XX. Utilizată la pisarea sării în gospodărie. Piesă scobită din lemn de ulm, dintr-o singură bucată, cu armătură metalică la bază. MB, 404. Întocmit: Gabriela Cloșcă

122. Piuă. Sat Tămaia; com Fărcașa - Țara Codrului. Lemn, metal. H: 59 cm; D: 25,5 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru pisat sarea. Piesa are formă cilindrică. Este confecționată dintr-o bucată de copac scobită pentru a forma o cupă în care se pune sarea. Cupa are adâncimea de 36 cm. Piuă prezintă decor la bază. Pilugul are o scobitură la mijloc, pentru a-i ușura folosirea. În partea superioară este prevăzută cu un cerc metalic. MJM, U.545. Întocmit: Janeta Ciocan

123. Piuă. Baia Mare - Țara Lăpușului. Lemn. H: 45,5 cm; D: 20 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru pisat sarea. Piesa este confecționată dintr-un trunchi de copac. În exterior are forma unui trunchi de con cu vârful în jos, pe o bază rotundă. În interior cupa are o adâncime de 18 cm. Din cioplire i s-a făcut în partea de jos un mâner. Este confecționată dintr-o singură bucată de lemn, având decor cioplit la bază. MJM, L.542. Întocmit: Janeta Ciocan

124. Piuă. Baia Mare - Țara Chioarului. Lemn. H: 49 cm; D: 25 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru pisat sarea. Piuca ca atare are forma unui trunchi de con cu vârful în jos. Stă pe o bază cilindrică de care se prinde cu un mâner. Corpul, baza și mânerul sunt confecționate dintr-o singură bucată de lemn. Piuca este scobită în interior, formând o cupă unde se punea drobul de sare pentru a fi zdrobit. Corpul piesei este decorat cu "*dinți de lup*" dispuși pe 9 rânduri (verticale); același decor se regăsește și pe mâner. Pilugul este scobit la mijloc formând două mânere și poate fi folosit la ambele capete. MJM, L.1576. Întocmit: Janeta Ciocan.

125. Piuă. Baia Mare - Țara Chioarului. Lemn. H: 41 cm; D: 17 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru pisat sarea. Piuca ca atare are forma unui trunchi de con cu vârful în jos. Stă pe o bază cilindrică de care se prinde cu un mâner. Corpul și baza sunt confecționate dintr-o singură bucată de lemn. Piuca este scobită în interior, formând o cupă adâncă de 16 cm. Aici se punea drobul de sare pentru a fi zdrobit. Piesa este nedecorată. Pilugul are în partea superioară o scobitură pentru a-i ușura folosirea. MJM, L. 1575. Întocmit: Janeta Ciocan.

126. Piuă. Sat Preluca Nouă; com. Copalnic Mănăstur - Țara Chioarului. Lemn. H: 61 cm; DG: 55,5 cm; DB: 47 cm. 1920 - 1940. Utilizată pentru pisat sarea. Piesa este confecționată dintr-un trunchi de copac. În exterior are forma unui trunchi de con cu vârful în jos, pe o bază rotundă. În interior cupa are o adâncime de 40 cm. Din cioplire i s-a făcut în partea de jos un mâner. Este confecționată dintr-o singură bucată de lemn și nu este decorată. MJM, U.316. Întocmit: Janeta Ciocan

127. Piuă. Sat Văleni; com. Călinești - Țara Maramureșului. Lemn. H: 84 cm; D: 35 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru pisat sarea. Piesa este confecționată dintr-un trunchi de copac. În exterior are forma unui trunchi de con cu vârful în jos, pe o bază rotundă. În interior cupa are o adâncime de 40 cm. Din cioplire i s-a făcut în partea de jos un mâner. Este confecționată dintr-o singură bucată de lemn și nu este decorată. MJM, U.258. Întocmit: Janeta Ciocan

128. Piuă cu pisălog. Localitate Gălăuțaș - Pârâu, jud. Harghita; proprietar anterior: Țăran Traian. Lemn de fag, metal. Piuă - H: 68 cm; DM: 30 cm; Dm: 27 cm; pisălog - H: 63 cm; LA: 13 cm. Mijlocul secolului XX. Unealtă folosită în gospodărie pentru zdrobitul boabelor de cereale, mai ales porumb, dar uneori și pentru zdrobirea bulgărilor de sare; este de formă tronconică, alcătuită din recipientul scobit, monoxil și dintr-un pisălog cu două mânere. La bază are o talpă și un mâner de prindere. MCR: 12360. Întocmit: Livia Marc; Dorel Marc

129. Piuă pentru sare. Sat Boarca, com. Râmnicelu, jud. Brăila; proprietar anterior: Zamfirescu Gheorghe. Lemn; cioplire. DB: 28 cm; DM: 44 cm. 2/2 sec. XX. Utilizată la pisarea sării în gospodărie. Piesă de formă circulară, scobită în lemn de plop. Partea superioară are o formă neregulată. MB, 10/1969. Întocmit: Gabriela Cloșcă

130. Piuă pentru sare. Com. Tufești, jud. Brăila. Lemn; cioplire. DB: 21 cm, DM: 36 cm. 2/2 sec. XX. Utilizată la pisarea sării în gospodărie. Piesă de formă circulară scobită în lemn de nuc, dintr-o singură bucată. MB, 10D. Întocmit: Gabriela Cloșcă

131. Piuă pentru sare cu mâner. Com. Tufești, jud. Brăila. Lemn; cioplire. L: 42 cm; LA: 20 cm, H: 14 cm. 2/2 sec. XX. Utilizată pentru pisarea sării în gospodărie. Piesa este cioplită și scobită dintr-o singură bucată de lemn, de forma unui sabot, cu mâner la spate. MB, 1900. Întocmit: Gabriela Cloșcă

132. Piuă pentru sare cu mâner. Com. Tufești, jud. Brăila. Lemn; cioplire. L: 52,5 cm ; LA: 22,5 cm ; H: 15 cm. 1/2 sec. XX. Piesă lucrată din lemn de dud, dintr-o singură bucată, scobită în formă de paralelipiped. Prevăzută la capăt cu un mâner. Este folosită pentru pisat sarea. MB, 15C. Întocmit: Gabriela Cloșcă

133. Pivă cu bățător. Sat Trăistioara - Meledic, com. Mânzălești, jud. Buzău; proprietar anterior: Stemate Gheorghe. Lemn de paltin; piatră de râu. Pivă: H: 12 cm, L: 50 cm, LA: 15 cm; bățător: H: 7 cm, L: 21 cm, LA: 8 cm. ? sec. XX. Utilizată la zdrobirea sării geme. Formă dreptunghiulară, prevăzută la un capăt cu un mâner scobit. Este cioplită dintr-o singură bucată de lemn de paltin. Bățătorul este confecționat dintr-o piatră de râu. MJB, 2871. Întocmit: Doina Ciobanu

134. Mojar. Zona Chioar, jud. Maramureș. Lemn. D: 26,5 cm; LA: 17 cm; H: 8,5 cm. Prima jumătate a secolului XIX. Obiect din lemn cioplit dintr-o singură bucată, cu mâner, folosit în gospodărie pentru zdrobirea sării. Formă pătrată, cu latura opusă mânerului ușor curbată. MJM, IF 4818. Întocmit: Mihaela Mănărăzan

135. Solniță. Zona Chioar, jud. Maramureș. Lemn. L: 16,5 cm; LA: 13 cm; H: 5,5 cm. Prima jumătate a secolului XIX. Obiect din lemn cioplit în formă de covată. Pe laturile drepte are elemente decorative incizate. Utilizată la păstrarea sării fine sau a slatinii pe masă. MJM, IF 4859. Întocmit: Mihaela Mănărăzan

136. Solniță. Firiza, jud. Maramureș. Lemn. D: 6,5 cm; H: 15,2 cm. Prima jumătate a secolului XIX. Obiect din lemn cioplit în formă de cupă tronconică, cu picior, folosit în gospodărie, la păstrarea sării fine. Decorat în partea superioară cu două brăie cu elemente geometrice; în zona de mijloc a cupei se regăsesc două brăie incizate. MJM, IF. 2793. Întocmit: Mihaela Mănărăzan

137. Solniță. Sat Țibănești, com Tufești, jud. Brăila. Lemn; strunjire; cioplire. H: 4 cm; D: 4,5 cm. 2/2 sec. XX. Utilizată la păstrarea sării fine pe masă. Piesa face parte dintr-un ansamblu denumit masa pescarului. MB, 355. Întocmit: Gabriela Cloșcă

138. Solniță dublă. Sat Nănești, comuna Bârsana. Lemn de paltin. L: 18 cm; LA: 6,8 cm; H: 3,7 cm. Sec. XX. Confectionată dintr-o bucată de lemn, scobită în formă circulară. În cele două părți, „*ciupe*”, se păstrează sarea. MMSM, 5716. Întocmit: Ioana Dăncuș

139. Solniță. Țara Lăpușului. Lemn. L: 20 cm; LA: 8 cm, D cupă: 8 cm. 1925 -1935. Utilizată pentru păstrarea sării pe masă. Solnița are două cupe rotunde prinse între ele cu un mâner. Totul este confectionat dintr-o singură bucată de lemn. Cupele pe margini au decorul „*dinți de lup*”. Același decor se află pe mânerul ce leagă cele două cupe. MJM, L.15. Întocmit: Janeta Ciocan

140. Solniță. Jud. Brăila. Lemn; cioplire. Lmax.: 13 cm, H: 8 cm. 2/2 sec. XX. Utilizată la păstrarea sării fine pe masă. Solniță dublă, cioplită dintr-o singură bucată, sub forma a două cupe, cu un motiv zoomorf la mijloc. MB, F.I. Întocmit: Gabriela Cloșcă

141. Solniță. Copalnic Mănăstur - Țara Chioarului. Lemn. H: 8 cm; L: 15,5 cm; LA: 6,5 cm. 1920 - 1940. Utilizată pentru păstrarea sării. Are forma unei solnițe cu 2 cupe pătrate, realizate prin cioplirea cu cuțitul. Între cele 2 cupe se află mânerul de forma unei sfere, realizat prin cioplire cu cuțitul. Cupele pentru sare sunt decorate în exterior, pe latura lungă, după cum urmează: prima cupă pe trei laturi cu „*dinți de lup*”, iar la mijloc ghiveci cu flori (pomul vieții), redat naturalist, și 3 romburi. Pe cealaltă parte cupa are un decor fitomorf: ramură de stejar cu frunze și ghinde. Cupa a 2-a, pe margini cu „*dinți de lup*”, are în mijloc romburi și ramură de stejar cu frunze. Pe fața a 2-a are un decor floral redat naturalist. MJM, L.1583. Întocmit: Janeta Ciocan

142. Solniță. Jud. Brăila. Lemn; cioplire. Lmax.: 13 cm, H: 8 cm. 2/2 sec. XX. Utilizată pentru păstrarea sării fine pe masă. Piesa este lucrată de un meșter contemporan, din lemn cioplit. Se compune din două cupe, unite, având la mijloc un cilindru lobat pentru scobitori. MB, 1316. Întocmit : Gabriela Cloșcă

143. Solniță. Jud. Brăila. Lemn; cioplire. Lmax.: 12,5 cm; H: 9 cm. 2/2 sec. XX. Utilizată la păstrarea sării fine pe masă. Piesa artizanală, compusă din două cupe, împodobite pe fațetele laterale cu rozete solare înscrise în hexagon. La mijloc este prevăzută cu un suport de scobitori. MB, 1317. Întocmit: Gabriela Cloșcă

144. Solniță. Jud. Brăila. Lemn; cioplire. Lmax.: 13,5 cm; H: 8 cm. 2/2 sec. XX. Utilizată la păstrarea sării fine pe masă. Solniță dublă, cu sculpturi geometrice pe fațetele laterale. Între cele două cupe se află un suport de scobitori. MB, 1315. Întocmit: Gabriela Cloșcă

145. Solniță. Jud. Brăila. Lemn; cioplire. Lmax.: 12 cm, H: 9 cm. 2/2 sec. XX. Utilizată la păstrarea sării fine pe masă. Piesa artizanală, cu motive astrale, se compune din două cupe, unite la mijloc de un suport de scobitori cu baza alveolată. MB, 1318. Întocmit: Gabriela Cloșcă

146. Solniță dublă. Sat Culcea, comuna Șomcuța Mare, jud. Maramureș. Lemn de tei. L: 29,3 cm; LA: 5 cm; H: 7 cm. Prima jumătate a sec. XX. Confectionată dintr-o singură bucată de lemn. Două figuri antropomorfe în poziție orizontală, șezândă cu mâinile întinse pe lângă corp, picioarele lipite și unite la partea superioară. Folosită la păstrarea sării. MMSM, 2054. Întocmit: Ioana Dăncuș

147. Solniță dublă. Sat Culcea, comuna Șomcuța Mare, jud. Maramureș. Lemn de tei. L: 35 cm; LA: 7 cm; H: 9 cm. Sec. XX. Lucrat dintr-o singură bucată de lemn: 2 figuri zoomorfe cu cele 2 cupe de la extremități realizate prin scobire, de formă ușor rotunjită, în care se ține sarea. MMSM, 2047. Întocmit: Ioana Dăncuș

148. Solniță dublă. Sat Culcea, comuna Șomcuța Mare, jud. Maramureș. Lemn de brad. L: 55 cm; LA: 31 cm; H: 6,8 cm. 1/2 secolul XX. Solniță, confecționată dintr-o singură bucată de lemn. Reprezintă două figuri zoomorfe, cu capetele lipite. În cele două scobituri de formă ovală de la extremități se păstrează sarea. MMSM, 2049. Întocmit: Ioana Dăncuș

149. Solniță dublă. Sat Culcea, comuna Șomcuța Mare, jud. Maramureș. Lemn de tei. L: 31 cm; LA: 6 cm; H: 6,2 cm. Secolul XX. Alcătuită dintr-o singură bucată de lemn, având forma unor păsări stilizate unite la baza ciocului. La extremități prezintă câte o scobitură în care se păstrează sarea. MMSM, 2048. Întocmit: Ioana Dăncuș

150. Sălăriță (corn pentru sare). Botiza - Țara Maramureșului. Corn. L: 26 cm. 1920 - 1940. Corn de vacă în mărimea lui naturală, care se folosea la păstratul sării. MJM, L.612. Întocmit: Janeta Ciocan

151. Butoiaș pentru sare. Cupșeni - Țara Lăpușului. Lemn. H: 4,5 cm; DB: 4,5 cm; DG: 4 cm. 1970. Utilizat pentru păstrarea sării. Piesă de formă tronconică decorată cu motive geometrice: val, "x" - uri, semicercuri. MJM, L.343. Întocmit: Sanda Peter

152. Butoiaș pentru sare. Cupșeni - Țara Lăpușului. Lemn. H: 6 cm; DB: 4,5 cm; DG: 4 cm. 1970. Utilizată pentru păstrarea sării. Piesă de formă tronconică decorată cu motive geometrice: val, "x" - uri, semicercuri. MJM, L.342. Întocmit: Sanda Peter

153. Lingură. Zona Chioar, jud. Maramureș. Lemn. L: 24 cm; LA: 7,5 cm. Prima jumătate a secolului XIX. Lemn cioplit dintr-o bucată. Porțiunea concavă a lingurii este de formă triunghiulară. Folosită pentru luarea sării fine sau a slatinii din recipiente mari. MJM, IF 4855. Întocmit: Mihaela Mănărăzan

154. Sălăriță. Berbești - Țara Maramureșului. Lemn. H: 21 cm; DB: 10,5 cm; DG: 16 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru păstrarea sării. Sălărița este scobită dintr-o singură bucată de lemn. Obiectul are formă tronconică. În partea dinspre perete este mai înaltă, având forma unei palmete rotunjite care are o gaură pentru a putea fi prinsă pe perete. MJM, L.678. Întocmit: Janeta Ciocan

155. Sălăriță. Buteasa - Țara Chioarului. Lemn. H: 43 cm; D: 23 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru păstrarea sării. Sălărița este scobită dintr-o bucată de lemn. Fundul este adăugat. Sălărița are formă cilindrică, în partea dinspre perete este mai înaltă și sculptată în forma unei coroane ce are în mijloc o gaură pentru prinderea pe perete. MJM, L.739. Întocmit: Janeta Ciocan

156. Sălăriță. Vima Mică - Țara Lăpușului. Lemn. H: 29 cm; D: 18 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru păstrarea sării. Sălărița este scobită dintr-o bucată de lemn și are formă cilindrică. În partea dinspre perete este mai înaltă având forma de turn, cu o gaură pentru a putea fi prinsă pe perete. Fundul este adăugat. Pe corpul sălăriței, în lungime, sunt trasate cu cuțitul linii simple. MJM, L.486. Întocmit: Janeta Ciocan

157. Sălăriță. Baia Mare - Țara Chioarului. Lemn. H: 34 cm; LA: 18 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru păstrarea sării. Corpul este confecționat dintr-o singură bucată de lemn. Este scobită într-un trunchi de copac astfel încât a primit, în interior și exterior, formă de hexagon. Corpul sălăriței este nedecorat. Partea dinspre perete este mai înaltă, cioplită astfel încât să impresie unui turn. În mijloc a fost găurită pentru a putea fi prinsă pe perete. Pe această porțiune se află inscripția în chirilică. Fundul este adăugat. MJM, L.536. Întocmit: Janeta Ciocan

158. Sălăriță. Boiereni - Țara Lăpușului. Lemn. H: 33 cm; D: 15,5 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru păstrarea sării. Sălărița este scobită dintr-o bucată de lemn și are formă cilindrică. În partea dinspre perete este mai înaltă, având forma de turn, cu o gaură pentru a putea fi prinsă pe perete. Fundul este adăugat. Pe corpul sălăriței sunt trasate cu cuțitul motive geometrice: romburi circumscrie, triunghiuri, linii. MJM, L.407. Întocmit: Janeta Ciocan

159. Sălăriță. Fântânele - Țara Lăpușului. Lemn. H: 49 cm; LA: 20 cm. 1850 - 1870. Utilizată pentru păstrarea sării. Forma sălăriței este paralelipipedică. Este confecționată din 5 scânduri (4 pentru pereți și una pentru fund) groase (2,5 cm.) de stejar, îmbinate prin cuie de lemn. Scândura care formează spatele este mai înaltă și are forma unei coroane realizată prin cioplire și găurire. Celelalte fețe sunt decorate prin incizie cu un decor geometrizzant format din cercuri și rozete cu șase brațe. Rozetele sunt înscrise în câte două cercuri concentrice. Fiecare față are patru cercuri mici (câte unul în fiecare colț) și în mijloc unul mare. MJM, L.621. Întocmit: Janeta Ciocan

160. Sălăriță. Sat Costeni, com. Cupșeni - Țara Lăpușului. Lemn. H: 40 cm; D: 20 cm. 1850-1870. Utilizată pentru păstrarea sării. Este confecționată dintr-o singură bucată de lemn și are în interior formă cilindrică, cu fundul este adăugat. În exterior partea din spate este mai înaltă și are forma unei coroane, realizată prin cioplire și găurire. Corpul sălăriței la exterior este tăiat în fațete. Imediat sub gura vasului se află un brâu realizat prin incizie ce are aspectul unui mic garduleț. MJM, L. 136. Întocmit: Janeta Ciocan

161. Sălăriță. Pomi - Țara Codrului. Lemn. H: 40 cm; D: 16 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru păstrat sarea. Sălărița este scobită dintr-o bucată de lemn. Fundul este adăugat. Are formă patrulateră în secțiune, în partea dinspre perete este mai înaltă având forma unei palmete ce are, prin găurire, executată o cruce cu brațe egale. În partea superioară brațul crucii se termină cu un triunghi. Sub cruce, tot prin găurire, este confecționat orificiul pentru prinderea pe perete. A fost prevăzută cu un capac. MJM, L.1343. Întocmit: Janeta Ciocan

162. Sălăriță. Coruieni - Țara Lăpușului. Lemn. L: 40 cm; D: 21 cm. 1850-1870. Utilizată pentru păstrarea sării. Corpul propriu-zis al sălăriței este confecționat dintr-o singură bucată de lemn și are formă cilindrică. Partea din spate este mai înaltă având aspectul unui turn, décor realizat prin excizare iar la mijloc are o gaură ce servea la agățarea pe perete. Fundul este adăugat. MJM, L.298. Întocmit: Janeta Ciocan

163. Sălăriță. Șieu, jud. Maramureș. Lemn de esență moale. LA: 12 cm; H: 23 cm. Secolul al XIX-lea. Confecționată din mai multe bucăți de lemn, asamblată în formă pătrată, cu capac. Latura din spate este înălțată, fiind perforată pe mijloc, formându-se astfel mânerul. Ornamentată pe toată suprafața: motivul predominant - rozeta. Pe toată suprafața are mai multe incizii. MMSM, 1710. Întocmit: Ioana Dăncuș

164. Sălăriță (solniță). Bârsana, jud. Maramureș. Lemn de tei. L: 12 cm; LA: 12 cm; H: 15 cm. Sfârșitul sec. al XIX-lea. Vas tip cutie de lemn utilizată la păstrarea sării alimentare, ornamentată cu o sculptură sub formă de armonică obținută prin incizii mărunte executate pe două rânduri. MMSM, 3802. Întocmit: Grigore Hotico

165. Sălăriță. Dobric - Țara Lăpușului. Lemn. L: 18 cm; H: 41 cm. 1850 - 1870. Utilizată pentru păstrarea sării. Piesa are formă paralelipipedică. Spatele este mai înalt, fiind decorat, în formă de coroană, prin crestare și găurire, străjuită de doi stâlpișori. Cutia propriu-zisă în care se păstrează sarea este confecționată dintr-o singură bucată de lemn. Capacul și fundul sunt adăugate. Pe trei fețe este decorată prin incizare și excizare. În partea de sus și în cea de jos, vasul, pe trei fețe, are câte un brâu format din "dinți de lup". Între aceste brăuri se află un ornament geometric realizat prin incizare în următoarea ordine: două cercuri circumscrise, un șir de semicercuri ce se întretaie, alte două cercuri circumscrise ce au în interior o rozetă cu șase brațe. MJM, L.406. Întocmit: Janeta Ciocan

166. Sălăriță. Racșa - Țara Oașului. Lemn. L: 15 cm; LA: 11 cm, H: 23,5 cm. 1925-1935. Utilizată pentru păstrarea sării. Sălărița are formă paralelipipedică. Este confecționată din 6 scânduri de fag. Patru dintre acestea formează pereții, una fundul și una capacul. Scândura din față și cele 2 laterale, precum și capacul, sunt decorate prin incizie cu motive geometrice: linie frântă, arc de cerc. Scândura din spate este mai înaltă, rotunjită, în partea superioară este decorată cu motive geometrice cu o gaură în mijloc pentru a putea fi agățată pe perete. MJM, L.45. Întocmit: Janeta Ciocan

167. Sălăriță. Inău - Țara Lăpușului. Lemn. H: 36 cm; LA: 23 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru păstrarea sării. Sălărița are formă paralelipipedică. Este confecționată din 6 scânduri de fag. Patru dintre acestea formează pereții, una fundul și una capacul. Scândura din față și cele 2 laterale sunt decorate prin incizie cu motive geometrice: cerc, rozetă, semicercuri. Scândura din spate este mai înaltă, în partea superioară având forma unui turn cu o gaură în mijloc pentru a putea fi agățată pe perete și este decorată prin incizie cu linii. Capacul este decorat în tablă de șah. MJM, L.583. Întocmit: Janeta Ciocan

168. Sălăriță. Boiereni - Țara Lăpușului. Lemn. H: 46 cm; LA: 23 cm. 1880 - 1900. Utilizată pentru păstrarea sării. Corpul propriu-zis al sălăriței este confecționat dintr-o singură bucată de lemn. Partea din spate este mai înaltă având o gaură care folosea la atârnarea pe perete. Deasupra se află capacul care este prins de corpul sălăriței cu cuie de lemn. Fundul este adăugat. Decorul se află amplasat în față, este geometric, format dintr-o casetă decorată cu triunghiuri înscrise unul în altul, realizate prin incizie. Sub această casetă se află o rozetă cu 9 brațe (soarele în mișcare) și înscris anul 1864. MJM, L.431. Întocmit: Janeta Ciocan

169. Insignă de slătinar (paznic al fântânii de apă sărată). Sat Caila, Comuna Șintireag, jud. Bistrița-Năsăud; proprietar anterior: Felecan Mihai. Cupru. L: 10 cm; LA: 8 cm. Începutul secolului XX. Are formă ovală, cu stema Austro-Ungariei. Pe vremuri a aparținut lui Chiș Ion, care a fost paznic la slatina (fântâna de apă sărată) din Caila în perioada Imperiului Austro-Ungar. Este o piesă unicat. MCR, 13404. Întocmit: Andrea Chiricescu

170. Cârlig pentru găleată. Localitate Săsarm, Comuna Chiuza, jud. Bistrița-Năsăud. Lemn de alun. L: 134 cm; GR: 2 cm; Cârlig L: 10 cm. Începutul secolului XXI. Băț rotund în secțiune, din creangă de alun, cu o ramificație naturală la unul din capete. De aceasta se agață găleata cu care se scoate apa sărată din fântână. MCR, 13406. Întocmit: Andrea Chiricescu

171. Cârlig pentru găleată. Localitate Săsarm, Comuna Chiuza, jud. Bistrița-Năsăud. Lemn de plop. L: 114 cm; GR: 2,5 cm; L Cârlig: 13 cm. Începutul secolului XXI. Băț rotund în secțiune, din creangă de plop, cu o ramificație naturală la unul din capete. De aceasta se agață găleata cu care se scoate apa sărată din fântână. MCR, 13407. Întocmit: Andrea Chiricescu

172. Cârlig dublu pentru găleată. Sat și comună Dumitra, jud. Bistrița-Năsăud. Lemn de alun. L: 110 cm; GR: 3 cm; Cârlige: 7 cm; 9 cm. Sfârșitul secolului XX. Băț rotund în secțiune, din creangă de alun, cu două ramificații naturale la unul din capete. De acestea se agață gălețile cu care se scoate apa sărată din fântână. Cromatica este cea naturală a lemnului de alun decojit. MCR, 13408. Întocmit: Andrea Chiricescu

173. Cofă (balercă) pentru apă sărată. Sat Caila, comuna Șintireag, jud. Bistrița-Năsăud; proprietar anterior: Felecan Mihai. Lemn de brad, cercuri de alun. H: 38 cm; DB: 18 cm; DG: 21 cm. Începutul secolului XX. Cofă de formă cilindrică, confecționată din doage din lemn de brad, ușor adunată la gură. Este legată cu două cercuri late de alun. Mânerul este confecționat din lemn de brad. Este utilizată la transportarea apei sărate, în cantități reduse. MCR, 13405. Întocmit: Andrea Chiricescu

174. Toc pentru slatină. Săliștea de Sus, jud. Maramureș. Lemn de brad. D: 35 cm; H: 20 cm. Prima jumătate a secolului al XX-lea. Vas de formă cilindrică, strâns în cercuri de lemn, prevăzut cu gaură și închis cu cep de lemn. Pe părțile laterale are două toarte găurite prin care se introduce pe mijloc frânghia pentru dus pe umăr. Cu acest vas se aduce „*slatina*” de la „*fântână*” (cu apă sărată). MMSM, 19.773. Întocmit: Mihai Dăncuș, Hotico Grigore

175. Toc pentru slatină. Săliștea de Sus, jud. Maramureș. Lemn de brad. D: 38 cm; H: 21 cm. Prima jumătate a secolului al XX-lea. Vas de formă cilindrică, scurt, cu orificiu prevăzut cu cep. Este folosit la transportul slatinei de la fântâna din câmp acasă. Lemnul este pufos la pipăit din cauza acțiunii apei sărate. MMSM, 17.531. Întocmit: Mihai Dăncuș, Grigore Hotico

176. Ciubăr pentru apă sărată. Sat Aldea, com. Mărtiniș, jud. Harghita; Proprietar anterior: Gedö Ilona (Ilus). Lemn de brad, cercuri de alun. H: 47 cm; DG: 41 cm; DB: 59 cm; capac: 8 x 10 cm. Prima jumătate a secolului XX. Ciubărul, de formă cilindrică, este confecționat din doage din lemn de brad. Este închis la ambele capete, având în partea superioară o mică deschizătură pe care se introduce și se scoate apa sărată. Aceasta era prevăzută cu un căpăcel care nu s-a păstrat. Este legat cu cercuri de alun. Este utilizat la transportul și depozitarea în gospodărie a apei sărate. MCR, 13412. Întocmit: Andrea Chiricescu

177. Ciubăr pentru apă sărată (denumirea locală magh.. *Sóscsobán*). Localitate Lueta, jud. Harghita; proprietar anterior: György Lajos. Lemn de brad, cercuri de alun. H: 46 cm; DB: 40 cm; DG: 52 cm; capac: 12 x 10 cm. A doua jumătate a secolului XX. Ciubărul este confecționat din doage din lemn de brad și are formă cilindrică. De o parte și de alta este prevăzut cu două mânere, rezultate din prelungirea și găurirea a două doage. Este închis la ambele capete, având în partea superioară o mică deschizătură de formă dreptunghiulară, pe care se introduce și se scoate apa sărată. Aceasta este prevăzută cu un căpăcel din lemn de brad, pentru a preveni vărsarea sau murdărirea apei. Ciubărul este cercuit cu nuiile de alun, pe care se pot observa depunerile de sare, rezultate în urma cristalizării apei sărate. Este utilizat la transportul și depozitarea în gospodărie a apei sărate. MCR, 13400. Întocmit: Andrea Chiricescu

178. Cofă pentru slatină. Poienile Izei, jud. Maramureș. Lemn de brad. H: 23 cm; DB: 21 cm; DG: 18 cm. Începutul secolului al XX-lea. Vas de formă tronconică cu baza mare în partea inferioară. Lateral are două urechi pentru trecerea unui mâner de sfoară sau de vergea de alun pentru ținut cu mâna. În vas se ține slatina în casă, pe o policioară. Cu un “gâvan” (polonic) din lemn se ia pentru gătit. Fibra de lemn este distrusă de concentrația de sare din slatină. MMSM, 3320. Întocmit: Mihai Dăncuș, Hotico Grigore

179. Cofă pentru slatină. Oncești, jud. Maramureș. Lemn paltin, lemn de brad. DB: 22 cm; DG: 18 cm; H: 24 cm. Sec. al XX-lea. Vas de tip butoias în formă de trunchi de con cu toartă și capac. Corpul vasului este din lemn de brad, iar capacul din lemn de paltin. Lemnul este afectat puternic de acțiunea apei sărate, prezentând la suprafață mult puf (celuloză). MMSM, 7227. Întocmit: Grigore Hotico

180. Cofă pentru slatină. Mara, jud. Maramureș. Lemn de brad. D: 16 cm; H: 24 cm. Începutul secolului al XX-lea. Vas de formă cilindrică. Este folosit la păstrarea slatinii în bucătărie, strâns cu cercuri de nuiel de răchită (fâșii). Lemnul este pufos din cauza acțiunii apei sărate. Apa sărată - slatina - folosită la prepararea hranei se ia din cofă cu un “gâvan” (polonic) de lemn. MMSM, 8498. Întocmit: Mihai Dăncuș, Grigore Hotico

181. Bărbântă. Șieu, jud. Maramureș. Lemn de brad. H: 68 cm; D: 30 cm; D mijloc: 35 cm. Secolul al XX-lea. Vas de forma “bărbânței” sau putinei pentru brânză cu fundul de sus scos pentru păstratul “slatinei”. Este strâns cu cercuri de lemn, bombat la mijloc. Lemnul prezintă un aspect pufos din cauza acțiunii conținutului de sare din “slatină”. MMSM, 5680. Întocmit: Mihai Dăncuș, Grigore Hotico

182. Budacă pentru slatină. Săliștea de Sus, jud. Maramureș. Lemn de brad. H: 50 cm; DB: 28 cm; DG: 35 cm. Prima jumătate a secolului al XX-lea. Vas din lemn de brad, în formă tronconică, cu baza mare în partea superioară. Lemnul este pufos mai mult în partea inferioară a vasului. Este legat în cercuri din lemn atât în partea superioară cât și în cea inferioară. MMSM, 17.537. Întocmit: Mihai Dăncuș, Grigore Hotico

183. Botă. Sat Trăistioara - Meledic, com. Mânzălești, jud. Buzău; proprietar anterior: Stemate Gheorghe. Lemn cioplit. 30/33/12.. 1/2 sec. XX. Utilizată la transportul și păstrarea apei în timpul lucrului pentru scoaterea sării din maluri. Este confecționată în gospodăria țărănească și compusă din doage, din care una este mai înaltă, fiind prevăzută cu "ochiuri" (găuri) pentru agățat, funduri și dop. MJB, 2901. Întocmit: Doina Ciobanu

184. Slătinău. Poienile de Sub Munte, jud. Maramureș. Lemn. D: 13 cm; H: 7 cm; L: 16 cm. Începutul secolului al XX-lea. Vas cu coadă confecționat din lemn de tei, structura lemnului este afectată de acțiunea slatinei dându-i un aspect pufos. Obiectul era utilizat la păstrarea slatinei sau la scoaterea acesteia din recipiente de depozitare mai mari. MMSM, 17296. Întocmit: Mihai Dăncuș, Grigore Hotico

185. Slătinău. Poienile de Sub Munte, jud. Maramureș. Lemn. L: 22 cm; LA: 9,5 cm; H: 7 cm. Începutul secolului al XX-lea. Vas cu coadă confecționat din lemn de tei, structura lemnului este afectată de acțiunea slatinei dându-i un aspect pufos. În scobitura de formă pătrată se pune sarea și usturoiul pentru mușei. MMSM, 9089. Întocmit: Mihai Dăncuș, Grigore Hotico

186. Slătinau. Breb, jud. Maramureș. Lemn de paltin. L: 18,5 cm; LA: 7,5 cm; H: 7,5 cm. Sec. al XX-lea. Lucrat dintr-o bucată de lemn prin scobire adâncă în formă pătrată. Alcătuit din "*cupa*" în care se păstrează sarea, slatina (apa sărată) din care se prelungește coada (mânerul). MMSM, 2622. Întocmit: Ioana Dăncuș

187. Slătinau. Comuna Bârsana, jud. Maramureș. Lemn de paltin. L: 16,5 cm; D: 8,5 cm; H: 5,3 cm. Secolul XX. Formă ușor rotunjită cu o scobitură adâncă făcută cu dalta în care se ține sarea, terminată cu un mâner. MMSM, 3814. Întocmit: Ioana Dăncuș.

188. Cupă la slatină. Poienile Izei, jud. Maramureș. Lemn de paltin. L: 24 cm; LA: 18/2,5 cm; H: 5 cm. Sec. al XX-lea. Obținută prin scobire adâncă cu dalta. Are o formă ovală în care se ține slatina. Se termină cu o coadă realizată din aceeași bucată de lemn. MMSM, 3293. Întocmit: Ioana Dăncuș

189. Slătinau. Bârsana, jud. Maramureș. Lemn de paltin. L: 19 cm; LA: 14 cm; H: 5 cm. ? sec. al XX - lea. Slătinaul este obținut prin scobire adâncă cu dalta, având o formă rotundă asemănătoare cu cea a unui polonic. Se termină cu o coadă (mâner) scurtă realizată din aceeași bucată de lemn. Se folosește la păstrat slatina (apa sărată) sau la scoaterea slatinii dintr-un vas mai mare. MMSM, 44A. Întocmit: Ioana Dăncuș

190. Troacă (denumirea locală în magh. **tekenyő**). Sat Ocna de Jos, Comuna Praid, Județ Harghita; proprietar anterior: Lukács Amália. Lemn de tei. L: 110 cm; LA: 47 cm; H: 22 cm. Mijlocul secolului XX. Troaca are formă ovoidală, fiind confecționată prin tăierea, cioplirea și scobirea unei singure bucăți de lemn. La cele patru colțuri are cioplite patru mânere. La ambele capete are un guler cioplit în relief, marcat la bază, pe exterior, de un șanțuleț. Troaca a fost folosită în gospodărie la săratul cărnii și a slăninii după tăierea porcului, în apă sărată. MCR, 13409. Întocmit: Andrea Chiricescu

191. Troacă pentru apă sărată (denumirea locală magh. *Sózófa*). Sat și comună Merești, Județ Harghita; proprietar anterior: Sándor Iona. Lemn de arin. L: 162 cm; LA: 10 cm; GR: 10 cm. Mijlocul secolului XX. Troaca este confecționată dintr-un lemn lung, având pe fața superioară 23 de scobituri. În acestea se turna apă sărată, troaca folosind la adăpatul oilor. Troaca a avut 4 picioare adaptate la înălțimea ovinelor. Scobiturile nu sunt foarte adânci, pentru a nu se depăși cantitatea de apă sărată băută de oi. MCR, 13401. Întocmit: Andrea Chiricescu

192. Bulgăr de sare gemă. Coștiui, jud. Maramureș. Sare. L: 25 cm; LA: 12 cm; H: 8 cm. Extras la începutul sec. al XX-lea. Astfel de bulgări de sare se pun în ieslea animalelor, în general la vaci și oi, pentru a le asigura necesarul de sare în organism. MMSM, 9228. Întocmit: Ioana Dăncuș

193. Troacă. Localitate Gălăuțaș - Pârâu, jud. Harghita; proprietar anterior: Țăran Traian. Lemn de arin, fier. L: 90 cm; LA: 20 cm; H: 67 cm; H picioare: 47 cm. Mijlocul secolului XX. Recipient monoxil, scobit în trunchi. În interiorul trocii se puneau drobi de sare pentru animalele din gospodărie. Este prevăzută cu două perechi de picioare, una fiind mai scurtă, pentru ca pe timp de ploaie apa să se scurgă printr-un orificiu situat în partea mai joasă. Capetele sunt consolidate cu armătură de fier. MCR, 12411. Întocmit: Livia Marc; Dorel Marc

194. Suport pentru sare la oi. Buteasa - Țara Chioarului. Lemn. H: 57 cm; D: 30 cm. 1880 - 1900. Utilizat pentru păstrarea bulgărelui de sare în staulul oilor. Suportul este confecționat dintr-o bucată de trunchi de copac, care are scobite 8 găuri, în care sunt introduse 8 bețe, formând astfel un suport în care se pune un drob mare de sare, lăsând în același timp loc oilor să-l lingă. Piesa este nedecorată. MJM, L.836. Întocmit: Janeta Ciocan

195. Jgheab. Valea Florilor, jud. Cluj. Lemn de stejar. L: 60,5 cm, AD: 21 cm, LA: 24 cm. Utilizat la obținerea sării din saramură. Jgheab scobit în lemn de stejar, unul din capete retezat oblic, pe fund are 4 orificii de cca. 2,5 cm în diametru, așezate aproximativ coliniar, la distanțe de aproximativ 10 cm, 10 cm respectiv 19 cm. MET, C581b. Întocmit: Cristian Micu

196. Jgheab. Valea Florilor, jud. Cluj. Descoperit în timpul lucrărilor de dublare a liniei ferate din zonă. Lemn de stejar. L: 99 cm; AD: 17 cm; H: 28 cm. Utilizat la obținerea sării din saramură. Jgheab scobit dintr-o jumătate de buștean, sectionat longitudinal, retezat la ambele capete. MET, C581a. Întocmit: Cristian Micu

197. Lopătică de nămol. Băile Szeltersz situate pe teritoriul satului și comunei Lueta, Județ Harghita; proprietar anterior: Mog Zoltan. Lemn de molid. L: 66 cm; LA: 9,5 cm. Începutul secolului XXI. Lopătică cu coadă, confecționată dintr-o singură bucată, prin cioplire cu toporul. La un capăt are o paletă ușor concavă, cu care se scoate nămolul sărat din baltă. Înnegrită la capăt datorită nămolului. MCR, 13403. Întocmit: Andrea Chiricescu

